

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van
Succulenta

Jaargang 4 nummer 6, juni 2019

Wat is de naam van deze cactusjes in een 5,5 cm potje?

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
voorzitter th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg 0485 - 880300
penningmeester jjongekrijg@ziggo.nl

Riet Maessen 024 – 3440425
secretaris rietmaessen@xs4all.nl

BIBLIOTHECARIS

Lieda Dekker 0487 – 561803
 liedadekker@icloud.com

REDACTIE NOVIOCACTUM

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
 th.heijnsdijk@gmail.com

Contributie: € 15,- per jaar.
gironummer NL12ABNA0805932216 tnv J. Jongekrijg en/of T.
Heijnsdijk.

Bijeenkomsten:
Elke eerste dinsdag van de maand bij HELICON opleidingen,
Marga Klompélaan 37, 6532 SB, Nijmegen. Aanvang 19.30
precies.

UITNODIGING

Op **dinsdag 4 juni** gaan we op kasbezoek bij Lieda in Beneden Leeuwen. Adres: Waalbandijk 64, 6658 KA Beneden-Leeuwen. Welkom vanaf 19.30 uur.

Op dinsdag 2 juli gaan we op kasbezoek bij Riet Maessen.

In de tussentijd is er natuurlijk nog de viering van het honderdjarig bestaan van Succulenta op zaterdag 15 en zondag 16 juni in Botanische Tuinen De Uithof in Utrecht en onze eigen plantenmarkt in het Kolpinghuis op zondag 23 juni.

De zaal in het Kolpinghuis is tot nu toe nog vrij op zaterdag 22 juni. Als dat zo blijft dan kunnen we op zaterdag de zaal inrichten. In verband met het 50-jarig huwelijk van een van mijn broers kan ik er op die dag helaas niet bij zijn. We hebben wel wat krachtige personen nodig die het nodige sjouw- en sjourwerk kunnen verrichten.

Hieronder de poster die Mireille ontworpen heeft voor onze plantenmarkt op 23 juni.

Afdeling Nijmegen van de Vereniging van cactus- en vetplantenliefhebbers "Succulenta"

organiseert
de 42e

succulenta vereniging
van cactus- en vetplantenliefhebbers

bijzondere
plantenmarkt
&
bonsai show
zondag 23 juni
10.00 - 15.30 uur

Kolpinghuis | Smetiusstraat 1 | Nijmegen | Entree € 1,50 p.p.
Kijk ook op www.succulenta.nl of volg ons op Facebook!
Inlichtingen: Theo Heijnsdijk | 0487-542704 | th.heijnsdijk@gmail.com

VERSLAGEN

Verlag bijeenkomst 7 mei.

Theo opent deze bijeenkomst rond 19.40 uur met eerst wat mededelingen. Als eerste vertelt Theo wat over de ziekte van Sonja. Ze is net uit het ziekenhuis ontslagen waar een long en een klier is weggehaald. Revalidatie zal wel een tijd duren en uitslag van het weefsel komt binnenkort. Spannende tijden dus voor Ton en Sonja. Wij wensen hen het allerbeste. Johanna zal een kaartje opsturen.

Dan Tijs. Hij is 25 jaar lid en ontvangt uit de handen van Theo de Succulenta-speld

en tevens biedt Johanna namens de afdeling hem nog een bloemetje aan. Tijs is 25 jaar geleden lid geworden na zijn eerste bezoek aan de Nijmeegse cactusmarkt. Daar had hij volgens Theo 1,5 meter gereserveerd, en dat was nogal opvallend omdat dit niet in de grootte-orde was van de andere standhouders. Tijs heeft deze avond een mooie bloeiende Adenium obesum meegenomen die hij 25 jaar geleden heeft gezaaid.

Tijs met de adenium obesum die hij 25 jaar geleden heeft gezaaid. (foto Johanna)

Vervolgens vraagt Johanna het woord: zij vertelt dat zowel Theo als Riet op de laatste ALV benoemd zijn tot lid van verdienste. De aanvraag voor Theo was door Johanna en ondergetekende gedaan. Met een mail aan alle leden – met hierin opgesomd alle verdiensten van Theo- was deze aanvraag bekend gemaakt. Riet werd op de ALV volkomen overvallen door deze benoeming. (10 jaar redactiewerk, meer dan 25 jaar afdelingssecretariaat). Zowel aan Theo als aan Riet werd een boeket bloemen namens de afdeling aangeboden.

Johanna overhandigt bloemen aan het 25-jarig lid Tijs Kierkels. (foto Riet)

Dan ons dagje-uit: genoteerd wordt wie er meegaat en wie eventueel wil/kan rijden. Het programma was al bekend gemaakt in de laatste Noviocactum.

Dan vertelt Ludwig over zijn jongste China -avontuur. Dit heb ik niet helemaal kunnen volgen want intussen belt Wim Alsemgeest aan en ga ik voor hem de deur openen. (Nia en Jac komen dan ook net aan).

Ludwig is met o.a. Henk Viscaal een weekje naar China geweest op uitnodiging van een Chinees die in Duitsland woont: volledig gesponsord voor 5 personen die daar een lezing zouden houden maar tevens om de cactussen te promoten.

Als eerste naar Xiamen, een stad van zo'n 2,5 miljoen inwoners. Ze bezochten daar een cactuskwekerij annex cactustuin. Het

regent daar een half jaar dus toch maar veel in kassen weliswaar gewoon op de grond uitgeplant. Ook nog een botanische tuin. Dan een vlucht naar Nantong waar een expositietuin was. In China zijn ze vooral dol op “afwijkingen”. In deze expositietuin met allemaal grote kassen van wel 100 bij 100 meter, hoogte 15 m, daarboven nog doek aangebracht met o.a. flessenbomen, boomvarens. Gemiddeld 18000 bezoekers per dag (à 8 euro).

Om kwart over 8 begint Wim Alsemgeest aan zijn lezing Met een camper door het zuidwesten van de USA, 2010.

Toen ze daar aankwamen was het erg koud en dus besloten Wim en zijn reisgenoot Bertus Spee om de uitgestippelde reis maar andersom te maken. Eerst naar het zuiden richting Mexico, vervolgens omhoog langs de diverse parken om weer te eindigen in L.A. De parken zijn geweldig om met een camper te bereizen. Overnachten midden in de natuur om dan bij zonsopkomst volop te genieten van de omgeving.

Een paar notities van plaatsen en de planten aldaar.

Red Rock Canyon met *Agave utahensis* v. *nevadensis*, Joshua Tree met coryphanta's en dudleya's.

Een prachtig stuwmeertje Barkerdam midden in de woestijn. Mooie yucca's, levensgevaarlijke teddybeercholla's, massale *Echinocereus engelmannii*.

Agave utahensis var. *eborispina*. (foto Wim Alsemgeest)

Richting Arizona verschijnen dan de eerste Saguaro's. In Tucson Yucca schottii gespot. Dan naar Thombstone: een prachtig oud western stadje.

Op de grens met Texas het White Sands National Monument bezocht met op de foto een Yucca elata.

Inmiddels dag 10 van de reis naar staatspark (je hebt staatsparken en nationale parken) Oliver Tree State park. Gespot Fouquieria splendens in bloei. Deze struik waaiert prachtig uit! Richting Phoenix de mooie volop bloeiende Echinocereus bonkerae.

Dag 15 aangekomen bij de Apache trail om vervolgens op dag 18 bij de Grand Canyon te arriveren. Een pad van 2 uur naar beneden gedaald om vervolgens- zeer vermoeiend- weer naar boven te klimmen. Coryphanta vivipara gezien, een Agave utahensis die in bloei begint te komen.

Monement Valley is geweldig! Sclerocactus whipplei in knop maar ook bloeiend. Heel veel echinocereussen triglochidiatus met bloemen.

Op naar de prachtige "Arches" met oa Dead Horse Point. Brice Canyon (moet je gezien hebben volgens Wim, wat Ludwig overigens beaamt).

Bij Zion: Checkerboard Mesa een prachtig gegroefde berg.

Dag 24 alweer "de Valley of Fire State Park meet een "olifantenrots". Agave Utahensis v. eborispina: een geweldig mooie agave met een extra lange eindstekel met een hele mooie witte rand. Lastig om in ons land goed te houden.

Stukje de befaamde route 66 gereden -wrakken langs de weg- richting L.A.

In Anza Borrego Desert State park gewaarschuwd "uitkijken voor de cactussen".

Na Joshua Tree National Park nog op de allerlaatste dag de Huntington botanical garden bezocht.

Het is Wim dan toch gelukt net voor tieners af te ronden. Het was een mooie, gezellige avond. Wim wordt hartelijk bedankt. Graag tot een volgende keer.

Blijft nog te melden dat Mireille voor de winnaars van de quiz van april een kleine attentie heeft meegebracht.

Ons dagje uit: een fotoverslag

(foto's van Theo tenzij anders vermeld)

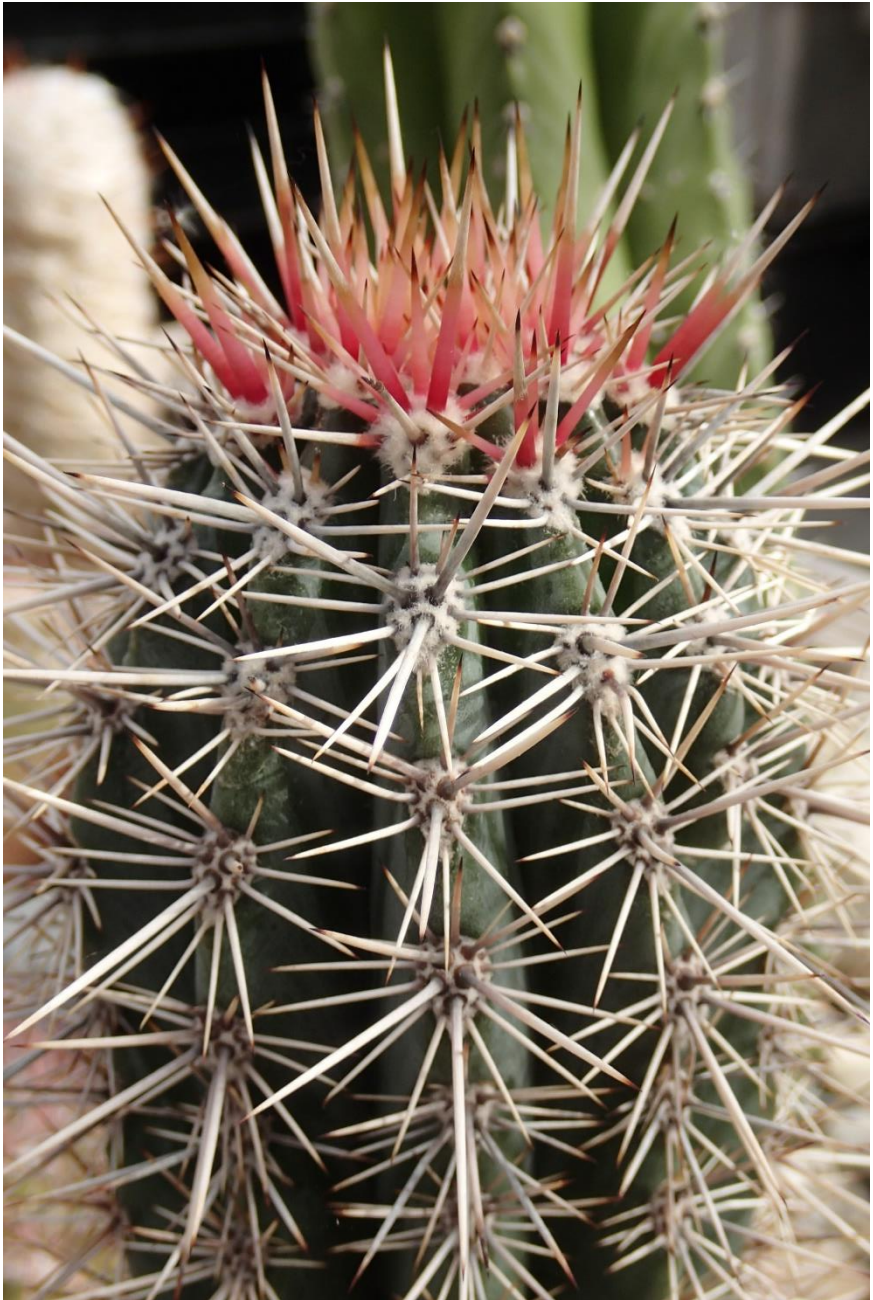
De tuin met kas en overdekt zitje in de tuin bij Jac Huys, de eerstbezochte.

Een bak met stekken van *Euphorbia canariensis* buiten bij de ingang van de kas.

Een zuilcactus in de knop in de middenbak.

Nog een fraaie zuilcactus in de middenbak.

Ferocactus glaucescens in bloei.

Een mooie echinocereus.

Euphorbia antisiphilitica in bloei, nog steeds bij Jac Huys.

Het tweede adres: tuincentrum Ospel

Caudexplanten in de verkoop. (foto Riet)

Jatropha

Cactusbakjes met cactussen.

De zuilcactus die bij Jac in de knop zit, staat hier al te bloeien.

Het derde adres: Harry Knapen

Harry Knapen (links) bij ons eerdere bezoek in 2005. (foto Riet)

Harry Knapen (rechts) in zijn kas anno 2019. (foto Riet)

Een sedumdak en tillandsia's buiten voor de kas van Harry. (foto Riet)

Nog meer tillandsia's.

Een fraaie collectie ariocarpussen. (foto Riet)

Astrophytums en echinocactussen in het middentablet.

Aztekium valdezii, ongeveer 2 cm in diameter.

Vruchtvorming bij een Euphorbia alluaudia.

Bij de bolcactussen.

Er is ook nog plaats voor een 'tomaat' met bestekelde bladeren.

Het vierde adres: Familie Rooijakkers

Een cristaat van *Euphorbia alluaudia*.

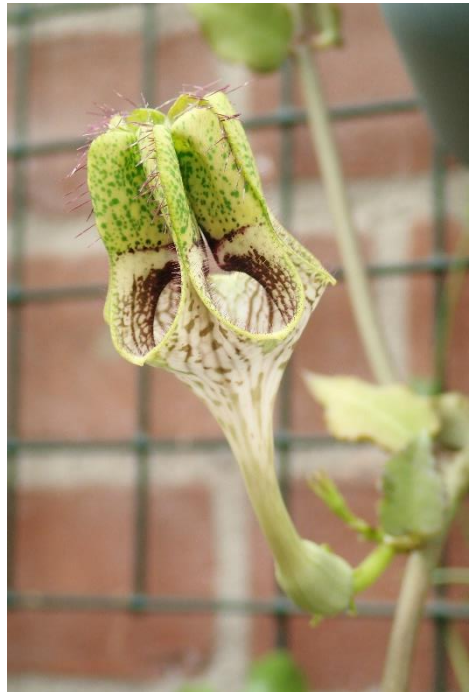
Tillandsia's onder een afdakje. (foto Riet)

Nogmaals de tillandsia's.

Ook een cactus, *Pereskia aculeata* var. *godseffiana*.

Een ceropegia.

25 jaar lid, een leven lang plantenliefhebber

Tijs Kierkels

Een bekentenis na 25 jaar lidmaatschap: eigenlijk hou ik helemaal niet speciaal van succulenten. Ik heb een brede belangstelling voor bloemen en planten en de grote soorten- en vormen rijkdom en de interesse ontwikkelt zich steeds. De ene keer ben ik gefascineerd door bloeiende (sub)tropische bomen, de andere door Zuidafrikaanse bollen, dan weer door Cycadaceae. Een constante is wel de interesse in wat extremere vormen. En ja, dan komt je regelmatig uit bij planten die het onder extreme omstandigheden nog goed volhouden omdat ze langdurig vocht op kunnen slaan of erg droogteresistent zijn.

Adenium obesum, gezaaid in het jaar dat ik lid werd van Succulenta.

Herbarium

De fascinatie voor de natuur is al heel jong begonnen. Toen we net het kleuterstadium te boven waren, plukten mijn zus en ik een keer zoveel mooie bloemen in alle kleuren als we maar dragen konden. Nu moesten we toch maar eens ophouden, zei onze moeder. Zoveel vazen had ze niet. Aan de berm van onze straat zag je niet eens dat we zo huisgehouden hadden; het bleef een bloemenzee.

Rond mijn 12e had ik een herbarium, waarvoor ik overal in de buurt planten zocht. Dat had tot gevolg dat ik al op vroege leeftijd namen kende als 'stinkende ballote' en 'guichelheil'. Iets wat ik zorgvuldig verborgen hield voor mijn vriendjes.

Macramé

De eerste serieuze succulentenperiode brak aan rond mijn 16e, in de tijd van door macraméconstructies op hun plek gehouden plankjes met gekleurde potjes. Die waren gevuld met erwtenplantje, Chinees lantaarntje, Bryophyllum, mammilaria's en geënte *Gymnocalycium mihanovichii* onder de naam Roodkapje. Op een dag stonk het verschrikkelijk naar poep op mijn slaapkamer. Na lang speuren ontdekte ik de oorzaak: de minuscule groene bloempjes van het veterplantje. Wat met de collectie gebeurd is, staat me niet meer bij. Maar nog heel lang heb ik de onderstam van de gekleurde *Gymno* gekoesterd (Roodkapje zelf was inmiddels dood). Het werd een lange sliert van groene leden, niet om aan te zien, maar ik was eraan gehecht.

Jungle

In de studententijd liep de groenmanie wat uit de hand. Mijn kamer was een jungle met alles wat zich maar liet stekken. Uit die tijd heb ik nog drie planten overgehouden: een *Ficus benjamina*, een cycas en een *Hoya carnosa*. De cycas was echt een serieuze aanschaf: 25 gulden, in die tijd een grote uitgave voor een student, maar ik wilde 'm per se hebben. Sindsdien is hij steeds meeverhuisd. De *Hoya* is ook een 'plant met een verhaal'. Hij staat al meer dan dertig jaar in hetzelfde potje! Lange periodes van verwaarlozing zijn inmiddels verleden tijd en tegenwoordig krijgt hij geregeld mest. Daardoor is mijn bedrijfsadministratie nu bedekt met een groen dak en kleverig-zoete nectar uit de bloemen.

De *Yucca aloifolia* uit die tijd heeft het niet gered. Die heb ik op verzoek van mijn geliefde getermineerd. Hij was namelijk levensgevaarlijk. De scherpe punten, versterkt door siliciumafzettingen, gaan niet alleen door huid heen, maar ook

door alle onderliggende weefsels. Het is een wonder dat ik nog twee ogen heb.

Van Donkelaar

De echte succulentenbelangstelling is het gevolg van bezoeken aan kwekerij van Donkelaar in Werkendam rond 1990. Daar viel ik in eerste instantie voor de Euphorbia's en langzamerhand bouwde zich een collectie op. Tussendoor moest ik overigens nog een ontluikende belangstelling voor Solanaceae onderdrukken: veel te groot en veel te stekelig.

Een andere neiging die ik gelukkig te boven ben gekomen, is bomen zaaien. Vooral na het eerste bezoek aan Madeira liep dat erg uit de hand. Op een gegeven moment had ik vier soorten palmen, vijf soorten Brachychiton, Tipuana tipu ,Chorisia,

Pelargonium laxum, bij Van Donkelaar gekocht als *P. carnosum*, een vaak gemaakte naamsverwisseling.

Bauhinia, Jacaranda, Dracaena draco en zelfs een baobab. Tip: zaai nooit bomen.

Twee strenge winters en een te koud overwinteringshok dunden de zaak aardig uit en op de cactusmarkt bleek er een speciaal publiek te bestaan voor dit soort bomen. Een stel, dat veel kocht, vertelde dat ze een kamer hadden uitgeruimd om alle tropische bomen, o.a. een baobab, een plaats te geven. Die hielden ze constant op 25° C.

Pelargoniums

Vanwege mijn fascinatie voor pelargoniums – van gewone 'geraniums' tot exotische wilde soorten – werd ik lid van de Nederlandse Pelargonium en Geranium Vereniging. Van elke bijeenkomst kwam ik terug met minstens tien nieuwe exemplaren.

Dat spoorde niet helemaal met het voornemen om de zaak wat meer onder

Op zoek naar zaden van een bolgewasje in de buurt van Agaete, Gran Canaria. De zaden kwamen op, de bollen groeiden en werden volledig geconsumeerd door de larven van de narcisvlieg.

controle te krijgen: de planten die 's zomers naar buiten gaan, moeten 's winters zonder veel moeite passen in huis en schuur. Om die reden is in de loop van de tijd veel verdwenen, weggegeven en soms gewoon in de kliko gemikt.

De 'vakantieplanten' ontspringen altijd de opruimdrang. Van veel reisjes zijn plantaardige souvenirs overgebleven: een olijf en een kurkeik uit Italië, *Euphorbia dendroides* van Mallorca

en Corfu, een verdroogd 'houtje' uit Kew Gardens die uitgroeide tot een *Pelargonium gibbosum*, een succulente zuring van La Palma, een succulente paardenbloem van Madeira.

Echium decaisnei in de Caldera de Bandama, Gran Canaria.

Nog steeds lid

Inmiddels heb ik zoveel soorten gehad, zien sneuvelen, weggegeven of weggegooid dat ik tegenwoordig met een gerust hart over cactusbeurs of tuincentrum kan rondlopen zonder de hebberigheid van vroeger. De laatste vakantie op Madeira resulteerde in maar één plantje – een *Tolpis* – en vooruit: een paar zaden van *Encephalartos*. Maar die komen waarschijnlijk toch niet uit.

Ik heb in de loop van de 25 jaar wel eens op het punt gestaan mijn lidmaatschap op te zeggen, vanwege verminderde belangstelling voor succulenten – of gewoonweg omdat andere dingen in het

leven belangrijker waren. Dat ik toch lid ben gebleven, ligt niet aan de planten, maar aan de mensen. Aan de leuke contacten, de vriendschap, de interessante excursies, kasbezoeken en informatieve avonden en de gezelligheid samen met jullie.

Tijs Kierkels

Bij de voorpagina

In Druten zit een 'Turkse' winkel. Wij noemen hem 'De Turk'. Je kunt er van alles kopen: groente, fruit, vlees, eieren, kruiden en specerijen, noten, allerlei kant en klare Turkse gerechten, plastic tafelkleed van de rol en.....planten. Kamerplanten, amaryllissen, vleesetende planten, aardbeien in pot en cactussen en vetplanten. Vaak nog goedkoper dan op de open dag bij Ubink. Iedere vrijdag rond de middag is er nieuwe aanvoer. Er blijkt een persoon te zijn die op de veiling restpartijtjes en dergelijke koopt en bij de Turk aflevert.

Een tijdje terug stond het 5,5 cm potje met plantjes van de voorpagina ertussen. Uit nieuwsgierigheid, omdat ik niet wist wat het was, kocht ik het.

Ik dacht dat het misschien een totaal geëtiolerde (door bijvoorbeeld lichtgebrek en veel kunstmest spichtig uitgegroeide) rebutia was. Maar na enige tijd ontstonden er bij de toppen meerdere bloemknoppen. Nu dacht ik meer aan een geëtiolerde notocactus.

Toen ik verwachtte dat de knoppen spoedig open zouden gaan, gingen we 5 dagen naar Londen. Pech, dacht ik, dan zal hij uitgebloeid zijn als we terug komen.

Maar na terugkomst waren de bloemen nog steeds niet open geweest. Nu was ik bang dat de knoppen zouden omvormen tot nieuwe scheuten. Maar op een gegeven ogenblik zag een van de knoppen er nogal slap, bijna verwelkt, uit. Ik besloot om de knop door te snijden om te zien hoe het er van binnen uitzag. Tot mijn verbazing zat het lichaampje vol met zaden. Met de vorm van astrophytum- en fraileazaden. Nu ken ik maar één cactusgeslacht dat cleistogaam is (zaden vormt zonder dat de bloem open gegaan is), Frailea. Het moet dus een Frailea zijn. maar welke? Ik ken frailea's als korte, tamelijk dikke zuiltjes, totaal niet lijkend op mijn plantjes. Heeft iemand een idee welke dit is?